

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2014**

Akiitsunik allanik akiliisitsiniarneq

5.5 Ulluunerani paaqqinniffimmi inissamut akiliuteqartitseqqinneq

A-p meeraasa nukarlorsaata ulluunerani paaqqinniffimmi inaanut akiliutit K Kommunip naqinnerliuineq pissutigalugu qaammagini 16-ine akilersinniar-tarsimangilai. Kukkuneq paasineqarmat akiliutaasussat K Kommunip aki-lersinniarpai, tamannalu A-p Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

Suliaq sukumiinerusumik misissoreerlugu Ombudsmandip paasivaa pissutsit amerlanerusut ilaatillugit oqimaalutaasoqartariaqartoq. Oqimaalutaaneq taanna pisassarisanik piumasaqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malitta-risassat tunngavigalugit pisussaammat, oqimaalutaanerullu qanoq inerniler-

neqarnera erseqqarluttut isigigamiuk Ombudsmandip paasinninnera unaa-voq erseqqarluttoq taanna eqqartuussivitsigut pitsaanerpaamik qulaajarneqarsinnaasoq (oqaaseqaat 11. november 2014-imeersoq 2013-632-0028-mik j.normoqarpoq).

Kommunip aappariit meeraasa pingasut paaqqinniffimmiinnerannut akiliutinik naqiterinermi kukkunikkut akiliisitsiniarsimanginnera pissutigalugu ulluunerani paaqqinniffimmiititsinermut akiliutinik qaammatini 16-ini akiliutit amerlaqataanik akiliinissaminik K Kommunip allakkatigut 19. december 2013-imeersutigut aalajangiusimanninnera A-p uannut allakkatigut 19. december 2013-imeersutigut ilanngussartalitsigut naammagittaalliuutigaa. Akiitsorineqartut aappariit meeraasa pingasut paaqqinniffimmiinnerannut akiliutinik eqqortunik kommunip naqinnerliuineq pissutigalugu akiliisitsiniartarsimanginneratigut pilersimapput. Taamaallilluni kommunip meeqqat angajulliit paaqqinniffimmiinnerannut akiliutit kisiisa akilersittarsimavai.

Kommuni allakkatigut 12. marts 2014-imeersutigut qinnuigaara suliami allagaatit uannut nassiuteqqullugit. Suliami allagaatit kommunip uannut allakkatigut 22. april 2014-imeersutigut nassiuppai. Allagaatit amerlanerusut allakkatigut 28. april 2014-imeersutigut aamma 2. maj 2014-imeersutigut aammattaaq tiguakka.

Suliami allagaatit misissoreerlugit K Kommunimut allakkat 20. maj 2014-imeersut nassiuppakka, kommunilu qinnuigalugu suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu. K Kommuni qinnuigaara kommunip ulluunerani paaqqinniffiutaani akit tamanut ilisimatitsissutigisarnera taamaappallu qanoq iliorluni ilisimatitsissutigisarnera suliaq pillugu oqaaseqaammuni nassuiaaqqullugu.

Kommuni tamatumunnga uiggiullugu qinnuigaara aningaasat A-p meeraasa paaqqinnittarfirmiinnerinut akiliutitut A-p kontoanit ilanngaatigineqarsimasut suus-susii kommunip – ulluunerani paaqqinniffimmiittuuteqarnermut akiliutinik qaammammoortumik PBS aqutugalugu akiliisitsiniarnermut atatillugu – A-mut ingerlaavartumik nassuiaasertarsimanera nassuiaaqqullugu. Kommuni tamatumunnga ilanngullugu qinnuigaara meeqqap nukarliup ulluunerani paaqqinniffimmiinneranut akigitinneqartut kommunip A-mut paasissutissiissutigisimanera, soorlu akiligassiissutit pillugit nassuiaammik nassiussinikkut, taamaappallu qanoq iliorluni paasissutissiissutigisimanera nassuiaaqqullugu.

Suliami allagaatinik misissuininni aammattaaq malugaara K Kommunip aalajangiinera 19. december 2013-imeersoq A akiliutaaqqittussanik akiliissasoq piumasaaqamminik aalajangiusimanninniarluni aalajangernerminut atatillugu inatsiseqartitsinikkut tunngavimmik sumik tunngaveqarnermik innersuusummik imaqqangitsoq. Taamaattumik kommuni qinnuigaara uannut oqaaseqaammini kommunip inatsiseqartitsinikkut tunngavimmik sumik atuisimanera pillugu nassuiaateqaqqullugu, matumani pisassarisanik piumasaaqarneq pillugu inatsiseqatitsinermi akiliutaaqqittussat pillugit malittarisassat eqqortissimanerai, taamaappallu qanoq iliorluni eqqortissimanerai ilanngullugit eqqarsaatigalugu.

Tusarniaanera 20. maj 2014-imeersoq K Kommunip allakkatigut 12. juni 2014-imeersutigut imaattutigut ilanngussartalitsigut akivaa:

”(…)

K Kommuni Meeqqanut, Ilaqutariinnut Atuarfeqarnermullu Ingerlatsivia ukiut nikeranni paaqqinnittarfimmiittuuteqarnermut akiliutit pillugit paasissutissiisarnermik kiisalu ukiup qiterpaarnerani ulluunerani paaqqinnittarfimmi inissamik tunniussisarnermik periaaseqarpoq.

Kommunalbestyrelsip ukiup tullianut missingersuutit akuerigaangamigit ulluunerani paaqqinnittarfimmiittuuteqarnermut akiliutit aalajangersimasut nutaat tamatumunnga peqatigitillugu akuerisarpai. Tamatuma kingornatigut kommuni illoqarfimmi tusagasiuutitigut nalunaarummik saqqummiussisarpoq, akit aalajangersimasut pillugit innuttaasunut paasissutissiiniarluni.

Ulluunerani paaqqinnittarfimmi meeqqap inissaanik tunniussinermi angajoqqaat inissamik tunniussineq pillugu allakkatigut nalunaarfigineqartarput. Aningaasatigut isertitat pillugit paasissutissanik immersuiffissaq angajoqqaanit immersorneqartussaq ulluuneranilu paaqqinnittarfiit pillugit allaffimmut utertinneqartussaq allakkanut ilanngullugu nassiunneqartarpoq.

Angajoqqaat oqaasiinnartigut sionatigut paasissutissinneqartarput meeraq ulluunerani paaqqinnittarfimmi aallartittoq pillugu akiliutit aalajangersimasut angissusii pillugit paasissutissanik immersuiffissaq utertikkaangassuk; periaaseq taanna kingorna allanngortinneqarpoq, taamaalilluni akiliutit aalajangersimasut pillugit angajoqqaat allakkatigut ullumikkut nalunaarfigineqartarlutik.

Meeqqanut, Ilaqutariinnut Atuarfeqarnermullu Ingerlatsiviup matumuuna nalunaarutigissavaa A-kkut meeqqamik nukarliup paaqqinnittarfimmiilerneru pillugu akiliutit angissusissaat pillugit oqaasiinnakkut paasissutissinneqarmata, soorlu periaaseq taamani taamaattoq.

Kommunip aammattaq paasissutissiissutigisinnaavaa qaammatikkaartumik akiliisitsiniarnernut atatillugu aamma akiliisitsiniarneq PBS-ikkoortartillugu angajoqqaat/akiliisussat ataasiakkaarlugit meeqqat ataasiakkaarlugit qaammammoortumik akiligassiisummut naligiissaarivigineqartarmata. Tamatuma malitsigisaanik akiligassaminnik kinguaattoorsimasut konto pillugu takussutissiamik (assersuut ilanngullugu nassiunneqarpoq) nassinneqartarput meeqqat ataasiakkaat pillugit aningaasanik nassuiaatitalinnik.

Tamanna suliami uani aamma pivoq, taamaattumik Meeqqanut, Ilaqutariinnut Atuarfeqarnermullu Ingerlatsiviup paasinninnera unaavoq A-kkut meeqqat ataasiakkaat pillugit qanoq amerlatigisunik akiliisarnertik sukkulluunniit takusinnaasimagaat.

Tamatumunnga peqatigitillugu aappariit aningaasatigut isertitarisimasatik pillugit paasissutissanik immersukkaminnik tunniussinermi meeraq pineqartoq pillugu qanoq amerlatigisunik akiliisussaanerminnik oqaasiinnartigut paasissutissinneqarput. Taassuma saniatigut aappariit konto pillugu takussutissiamit qaammatikkaartumik tigusartakkaminnit meeqqat ataasiakkaat pillugit akiligassiisutinut nassuiaatinik takusaqarnissaminik periarfissaqarsimapput.

Kommunip oqaatigaa Inatsisartut Ombudsmandiata allakkamini oqariartaaseq una atorsimaga "pisassarisanik piumasaqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut" kommunilu aperalugu oqariartaaseq taanna aaljangiinermi qanoq atornerqarsimanersoq. Pisassarisanik piumasaqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi aaljangiinermi tunngavik tamakkiisumik nassuiaatigineqarsimannngimmat kommunip miserratingnilaa. K Kommunip paasinninnera unaavoq akiliuteqartitseqqinnissap unitsinneqannginnerani pisassarisanik piumasaqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit piumasaqaatit arlallit eqqortinneqartussaasut. Siulermik akiliisussaq ajortussamik isumaqartuussanngilaq, aappasaanillu akiliisussap kukkuneru akiliiffigisassap atugaanit pisuussaaq, soorlu akiliiffigisassap akiliutissat naammassineqarnerat uppernarsassavaa, pingajussaanillu kukkunerup pilertortumik paasineqarsimannnginnera apeqqutaavoq. Piumasaqaatit taakku imminnut ataneqarput.

Qulaani oqaatigineqartutut K Kommuni akinik angajoqqaanut paasissutissiisimavoq neqeroorutip akuerineqannginnerani. Akiliisitsiniartoqanngitsuuissorpat akiliisussaq ajortussamik isumaqanngiinarsinnaanngilaq. Kukkunerup 15. november 2011-mi paasineqarnerata siornatigut piffissaq sivisooq ingerlasimasoq (qaammatini 16-ini) K Kom-

munip miserratiginngilaa. Tamatuma kingornatigut akiligassiisummik 30. november 2011-imi nassiussisoqarpoq. K Kommuni isumaqarpoq periarfissaq siulleq atorlugu qisuariartoqartoq.

(...)”

Allakkat taakku A-mut allakkatigut 23. juni 2014-imeersutigut tusarniaatigalugit nassiuppakka, A-llu oqaaseqaatini uannut akkallatigut 14. juli 2014-imeersutigut nassiuppai. Allakkat taakku tulliuuttuni allaaserinninninni pineqartunut attuumasuteqarangaata innersuussutigisassavakka.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

”1. Misissuinerma killissalersorneqarnera

A-p naammagittaalliuutaa tigugakku taanna suliarissanerlugu isumaliutersuuti-gaara, tassami akiligassiisut naammagittaalliuutigineqartoq pisassarisanik piu-masaqarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliarineqartussaamat. Malittarisassat taakku inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermut tunnga-suupput. Naammagittaalliuutit malittarisassat taakku tunngavigalugit suliarine-qartussat Atorfeqarfimmi suliarineqarnissaat itigartitsissutigigajuttarpara, tassami suliat taakku uanga pingaarnertut suliaasaqarfimma avataaniimmata. Tunuliaqu-taasumulli inatsiseqartitsinikkut tunngavik immi – tassalu ulluunerani paaq-qinnittarfimmiittuuteqarnermut akiliutinik akiliisitsiniarnermut inatsisikkut tunngaviusoq, tak. immikkoortoq 2 – pisortat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasuummat naammagittaalliuut suliariniarlugu aalajangerpunga.

Misissuinermit matumunnga aallaaviusoq tassaavoq A-p meeqqami nukarliup ulluunerani paaqinnittarfimmiinneranut akiliutaaqqittussanik kommunip naqi-terinikkut kukkunerata kingunerisaanik qaammatini 16-ini akilersinniarneqarsi-manningsunik K Kommunip akiliisitsiniarnera pillugu naammagittaalliuutaa.

Misissuininnut inatsiseqartitsinikkut tunngaviusoq immikkoortumi 2-mi allaase-raara, pisassarisanillu piumasqaqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisas-sat akiliuteqaqqitsitsisarnermut atuuttut allaaseralugit.

2. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni (ulluunerani paaqqinnittarfiit pillugit inatsimmi) nr. 16-imi, 3. december 2012-imeersumi § 28-kkut aalajangersarneqarpoq ulluunerani paaqqinnittarfinnut aningaasartuutit kommuninit akilerneqartassat. Inatsimmi tassani § 29-kkut aamma aalajangersarneqarpoq kommunip meeqqat kommunip ulluunerani neqeroorutaanik atuinernut akiliutinik akiliisitsiniarsinnaasoq.

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqeroorutinut akiliuteqartarnej pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 4. februar 2011-meersoq inatsimmik qulaani taaneqartumik tunngaveqarpoq, tak. inatsimmi tassani § 32, imm. 4. Atuisunut akiliutit kommunip akilersinniarsinnaasaasa amerlassusissaat nalunaarutikkut aalajangersaavigineqarput. Nalunaarummi § 1, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelsi tassaasoq akiliutit amerlassusissaannik aalajangersaasusaaq, nalunaarummilu tassani § 1, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq amerlassusiliussat taakku kommunip meeqqanut suli atualinngitsunut inerikkiartuutaasumik neqeroorutaanut aningaasartuutai akiliutinillu akiliisussaataasup aningaasaqarnikkut atugai tunngavigalugit aalajangersarneqartassat.

Taamaalilluni K Kommuni kommunip ulluunerani neqeroorutaanik atuinermut akiliutinik akiliisitsiniarnissaminut kiisalu paaqqinniffinni inissanut akiliutit amerlassusissaasa aalajangersarnissaannut inatsisikkut tunngavissaqarpoq. Kommunilli akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnissamut periarfissaa ulluunerani paaqqinnittarfiit pillugit inatsisikkut nalunaarutikkulluunniit inatsimmik taassuminnga tunngaveqartukkut aalajangersaavigineqarsimanngilaq. Taamaattumik akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnissamut periarfissaaq pillugu aalajangersaavigininneq pisassarisanik piunasaqartarnej pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassani nassaarineqartariaqarpoq, matumani akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniartarnej pillugu malittarisassat ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Kommunip akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniartoqassasoq aalajangernera suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangiinertut isigisariaqarnerseq isumaliutersuutigaa. Ajornartorsiut taanna Folketingip Ombudsmandiata 2013-imi ukiumoortumik nalunaarutaani naqinneqartumi 3)-mik normo-

qarluni kommunip akissarsianik amerlanaarlugit tunniunneqarsimasunik utertitsilluni akiliisitsiniarneranut tunngasumi sukumiisumik allaaserineqarpoq – ajornartorsiut conductio indebiti (aningaasanik amerlanaarlugit tunniunneqarsimasunik utertitsilluni akiliisitsiniartarneq) pillugu malittarisassat tunngavigalugit suliarineqartoq. Aningaasanik amerlanaarlugit tunniunneqarsimasunik utertitsilluni akiliisitsiniartarneq pillugu malittarisassat - akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniartarneq pillugu malittarisassat pissuseqataannik – pisassarisanik piumasaqarneq pillugu inatsiseqartitsinnermi malittarisassaapput inatsisikkut aalajangersagaangitsut. Malittarisassat taakku taamaalillutik pissuseqatigiimmata uanga paasininnera unaavoq Folketingip Ombudsmandiata isumaliutersuutai kommunip akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnerata suliami matumani aalajangiinertut isigineqarsinnaaneramik naliliiviginninnermi qanoq paasinninnissamik nassuiaatitut ilaasinnaasut.

Oqaaseqaammit erserpoq Folketingip Ombudsmandiata paasinninnera unaasoq pisortani oqartussaasut aalajangiinerisa inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu iliuitsitut qaqugukkut isigineqarsinnaanerata suliaassallu suliarineqartarnerat pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinertut qaqugukkut isigineqarsinnaanerata titarnertut erseqqitsigisumik avissaaruteqanngitsut. Folketingip Ombudsmandiata taamatut oqarnera isumaqatigaara. Folketingilli Ombudsmandiata oqaaseqaammi taaneqartumi takisuumik nassuiaareerluni inerniliuppaa ”ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerup pineqannginnera amerlanertigut ikorfartorneqartoq”.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq A-p meeraata nukarliup ulluunerani paaqqinniffimmiinneranut akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniartoqassasoq kommunip aalajangiinera suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangiinerunavianngitsoq.

3. Akiliutaaqqittussanik akiliineq

3.1. Akiliutaaqqittussanik akiliineq pillugu aallaqqaasiutitut oqaaseqaatit

Akiitsunut tunngasuni aallaaviusoq tassaavoq akiitsoqartut akiitsutik akilissagaat. Pisussaaffik taanna akiitsunut pineqartup ilisimasaanut ilisimasariaqagaanulluunniit tunngasuvoq.

Pisunili arlalinni akiitsoqarfiusup akiliutaaqqittussanik akiliisoqarnissaanik piumasaaqateqarsinnaanerata mattunneqarnera akuerineqartarpoq, pissutsit aalajangersimasut atuuppata.

Akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnissamut periarfissaq mattunneqassappat piumasaaqataasoq tassaavoq akiitsoqartoq akiitsuminik tamanik ilumut akiliisimalluni isumaqassasoq.

Ilumut akiliisimalluni isumaqartoqarnissaanik piumasaaqatip saniatigut pisuni ukunani akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniartoqarnissaa aamma itigartitsissutigneqartarpoq, tak. A. Grathep atuakkiaani ”Pengefordringer”-mi 1992-imi siulermik naqitertinneqartumi qupperneq 92:

- ”1) Pisassarisaqartoq akiitsut piunerat annertussusiallu pillugit apeqqummi kukkusimappat [uanga ataatigut titagara], imaluunniit akiitsut piunerat annertussusiallu pillugit apeqqummik naliliiviginninnissaminut pitsaanerpaamik periarfissaqarsimappat.
- 2) Pisassarisaqartoq piffissaliussap naammaginartumik sivisussuseqartup iluani eqqaasitsissuteqarsimangippat [uanga ataatigut titagara].
- 3) Akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnerup itigartinnissaanut immikkut pissutissaqartarpoq akiliisoq akiitsut tamaasa akilersimallugit tatigalugu aqqissuussisimappat [uanga ataatigut titagara]”. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Piumasaaqatit qulaani ataatigut titarsimasakka pillugit immikkoortuni tulliuuttuni itisilerutaasunik nassuiaateqarpunga.

3.2. Ilumut akiliisimalluni isumaqarneq

Immikkoortumi 3.1-imi oqaatigineqartutut akiitsulik akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnermut atatillugu akiitsuminik ilumut akiliisimalluni isumaqassasoq piumasaaqat atuuppoq. Akiitsut eqqarsaatigalugit inuk akiitsuminik ilumut akiliisimasutut isumaqartutut isigineqarsinnaavoq akiitsut ilisimasaqarfigisimangippagit ilisimasaqarfigisariaqarsimangippagilluunniit.

K Kommunip allakkami 12. juni 2014-imeersuni oqaatigaa kommunip paasininnera unaasoq A akiitsunik ilumut akiliisimalluni isumaqarsimasinnaanavianngitsoq, akiliisitsiniartoqarsimangivippat.

A pingasunik meeraqarpoq, taakkulu tamarmik kommunip paaqqinnittarfiutaani inissanik atuisuupput. Kommuni qaammatit tamaasa ulluunerani paaqqinnittarfimmi inissanut marlunnut akiliutinik akiliisitsiniartarsimavoq, taamaalillunilu kommunip oqaatigisaatut akiliisitsiniartoqanngivissimanera pineqanngilaq. Pineqartorli tassaavoq paaqqinnittarfimmi inissamut ataatsimut akiliutinik akiliisitsiniartoqartarsimannginnera.

Taamaalilluni suliami pineqartumi ilumut akiliiumalluni isumaqarnermik naliineq eqqarsatigalugu aalajangiisuusoq tassaavoq A-p ulluunerani paaqqinnittarfimmi inissat pingasut tamarmik PBS-ikkut akiliisarnermik kommunimut isumaqatigiissutigineqartutut aaqquissuussinikkut ilumut akilertarsimallugit pissutis-saqarluni upperinninnera.

Tamatumunnga atatillugu akit pillugit paasissutissiineq ilumut akiliisimalluni isumaqarnermik naliliinerup qanoq inernilerneqarnissaanut pingaaruteqartorujussuuvoq, tassami akiitsoqartup akiitsuni akilersinnaassappagit akiitsut amerlassuserpiaat ilisimassallugu akiitsoqartumut aalajangiisuusumik pingaaruteqarmat.

Kommuni allakkanut 20. maj 2014-imeersunut qulaani taaneqartunut uiggiullugu qinnuigaara paaqqinnittarfimmi inissamut ataatsimut akiliutit amerlassusiat kommunip A-mut paasissutissiissutigisimaneraa ilisimatitsissutigeqqullugu.

Kommunip uannut allakkamini 12. juni 2014-imeersuni (suliap ingerlasimane-ranik allaaserinninnermi issuarneqartuni) oqaatigaa ulluunerani paaqqinnittarfimmi inissanut akiliutit amerlassusii A-p nalunngikkai. Meeqqap paaqqinnittarfimmiilerneranut atatillugu akit A-mut oqaasiinnartigut paasissutissiissutigineqarsimanagerat kommunip tamatumunnga tunngavilersuutigaa.

A-p akinik oqaasiinnartigut ilisimatinneqarsimanageranik paasissutissiinerup suliami allagaatinik misissuinissannut pissutissaqalersippaanga, kommuni ilisimatitsi-neq pillugu allakkiorsimangersoq paasiniarlugu. Taamaattoqanngilarli. Oqaati-gaara kommuni taamaattoqarneraasutut tassaasoq taamatut paasissutissiisoqarsi-maneranut uppernarsaammik saqqummiussisussaasoq.

A-p naammagittaalliummini oqaatigaa akit ilisimanagit.

Kommuni pisoq pillugu allakkiorsimanngimmat, pisullu ingerlasimanerpiaa isumaqatigiinnngissutigineqarmat suliami susoqarsimanersoq uannut erseqqarluppoq. Kommunip akinik oqaasiinnartigut paasissutissiisoqarsimaneranik ilisimatitsissutaata pingaarutilittut isiginissaanut tamatuma nassatarisaanik periarfissaqanngilanga.

Kommunip ulluunerani paaqqinnittarfimmiititsinermut akiliutinik tamanut saqqummiussinikkut innuttaasunut ilisimatitsissuteqartarluni uannut aamma oqaatigaa. Tamanna ilumut akiliisimalluni isumaqarnermik naliliiviginninnermut sunniuteqarsinnaanersoq isumaliutersuutigaa.

Innuttaasulli aviiseeqqanik atuarnissaminnut pisussaaffeqanngimmata aviiseeqqanik atuannginneq piaarluni akiliinnginnermik ingerlaannaq nassataqarneq ajorpoq. Innutaasulli akit tamanut saqqummiussaq aqutugalugu ilisimalersimagunigit pineqartumi piaarluni akiliinngitsoorneq atorsinnaavaa. Taamaattoqasappalli tamanut saqqummiussaq innuttaasumit pineqartumit ilumut takuneqarsimasoq atuarneqarsimasorlu kommunip uppersarsinnaassagaa piumasaaqaa-taavoq – uppersarsaammik saqqummiussineq naammassiniaruminaassinnaasoq.

Aamma oqaatigaa kommunip periaatsini allanngortissimallugu uannut paasissutissiissutigigaa, taamaalilluni innuttaasoq paaqqinnittarfimmi inissamik inner-suussivigineqarnerminut peqatigitillugu akinik allakkatigut ilisimatinneqartarluni.

Konto pillugu takussutissiaq A-p akiliisitsiniarnernut atatillugu tigusartagaata as-singa kommunip suliami allagaatinik uannut allakkatigut 12. juni 2014-imeersutigut nassiussineranut atatillugu tiguara. Kommunip konto pillugu takussutissiaa tigusimallugu A-p suleqatima ilaannik oqarasuaatikkut oqaloqateqarnermini uppersarsarparaa. Konto pillugu takussutissiani taakkunani A-p meeraasa angajullit marluk inuttut normui takuneqarsinnaapput. Inuit normuisa taakku nalaanni ulluunerani paaqqinnittarfimmiinnermut meeqqanut taakkununga marlunnut akiliutit takuneqarsinnaapput. Taamaalilluni tunngaviutinneqartariaqarpoq ulluunerani paaqqinnittarfimmi meeqqanut marlunnut inissat marluk kisimik akilerneqartartut konto pillugu takussutissiani takuneqarsinnaasoq.

3.3. Kukkussutigineqartoq

Kina kukkussuteqarsimanersoq akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnissamut periarfissaq eqqarsaatigalugu immikkoortumi 3.1-imi taaneqartutut pingaaruteqarpoq. Matumani illua'tungeriit arlaat kina akiitsut amerlassusiannik naatsorsuinissamut nakkutilliinissamullu pitsaanerpaamik periarfissaqarsimanersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

A-p kommunimut naammagittaalliutaanut 30. januar 2012-imeersumut kommunip allakkatigut akissutaata assilinera K Kommunip allakkatigut 19. december 2013-imeersutigut nassiuppa. Kommunip akissummini oqaatigaa kukkuneq kommunimi naqinnerliuineramik pissuteqartoq. Tamanna imatut paasisariaqarpara kommuni eqqortumik akiliisitsiniarsimanngitsoq kommunip nassuerutigigaa, tassami paaqqinnittarfimmi meeqqanut marlunnet inissat marluk kisimik akilersinniarneqarsimammata.

Tamatumunnga peqatigitillugu manna tunngaviutittariaqarpoq, tassalu kommuni akiliutinik tiguneqartumik nakkutilliinissaminut ajornanngitsumik periarfissaqartoq.

Kommunili akiliutinik tiguneqartumik nakkutilliinissaminut ajornanngitsumik periarfissaqaraluarpalluunniit manna aamma ilaasariaqarpoq, tassalu A-p – konto pillugu takussutissiat aqqutigalugit – paaqqinnittarfimmi inissanut pingasunut tamanut akiliisoqartarsimanersoq misissuinissaminut aamma periarfissaqarsimanera.

3.4. Piffissaliussap naammagintumik sivilissusillip iluani naqqiissuteqarneq

Naqqiissuteqarneq piffissaliussap naammagintumik sivilissusillip iluani pissaaq.

Kommunip allakkamini 12. juni 2014-imeersumi oqaatigaa kommuni isumaqartoq sapinngisamik pilertornerpaamik qisuariarsimalluni. Matumani oqaatigaara kukkunerup paasineqarnerata kingornatigut qanoq pilertortigisumik qisuariarsimaneq kisiat pingaartillugu isiginiarneqassanngitsoq, aammali kukkunerup paasineqarnissaata tungaanut piffissap qanoq sivilisutisup ingerlasimanera pingaartillugu isiginiarneqassasoq.

Paasisara unavoq kommuni A-p meeraata nukarliup paaqqinnittarfianiinneranut akiliutinik 2010-mi september ilanngullugu aallarnerfigalugu 2011-mi december ilanngullugu qaammatini 16-ini akiliisitsiniarsimangitsoq.

3.5. Aaqqissuussinermik isiginninneq

Immikkoortumi 3.1-imi oqaatigineqartutut A. Grathep aammattaaq oqaatigaa akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarnerup itigartinneqarnissaanut immikkut pissutissaqartoq, akiitsoqartoq akiitsunik tamanik akiliisimanini upperalugu aaqqissuussisimappat. Tamatumunnga atatillugu akiitsoqarfusoq inuinnaanersoq pisortaniluunniit oqartussaasuunersoq sunniuteqarpoq.

Folketingip Ombudsmandiata 1999-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernermi 509-mi Ombudsmandip oqaaseqaammuni manna ilaatippaa, tassalu pissarisaqartoq tassaasoq pisortani oqartussaasoq, pisortanilu oqartussaasut iliuuserisaasa eqqortuunerat tatigineqarsinnaasariaqartoq.

Qulaani taaneqartut manna nassataraat, tassalu pisuni akiitsoqarfusoq pisortani oqartussaasuuppat innuttaasup ingerlatsiviup paasisutissiissutigisai tatigalugit/upperalugit aaqqissuussinnaanermik soqutigisaqarnera pingaartillugu isiginiarneqartariaqartoq. Taamaattumik inuit ataasiakaat illua'tungeriit marluk akornanni akiliisitsiniarneq pineqanngikkaangat akiitsoqarfusorlu pisortani oqartussaagaangat mianersuaalliorneq annertunerusutut isigineqartariaqarpoq.

3.6. Eqikkaaneq

Pissarisanik piumasaqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaqaatit akiliutaaqqittussanik akiliisitsiniarsinnaanermik aalajangersaaviginnittut immikkoortuni matuma siuliini allaaseraakka.

Suliaq sukumiinerusumik misissoreerlugu paasivara pissutsit amerlanerusut ilaattillugit oqimaalutaasoqartariaqartoq, tak. immikkoortoq 3. Oqimaalutaaneq taanna pissarisanik piumasaqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat tunngavigalugit pissusammaat, oqimaalutaanerullu qanoq inernilerneqarnera erseqqarluttutut isigigakku uanga paasinninnera unaavoq erseqqarluttoq taanna eqqartuussivitsigut pitsaanerpaamik qulaajarneqarsinnaasoq.”